

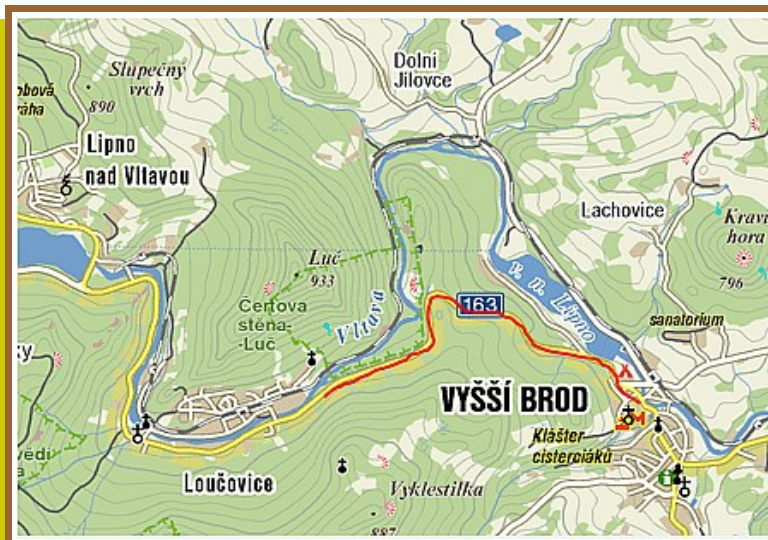
Čertovy proudy

Každý správný vodák by měl mít jakousi touhu, jakýsi vodácký sen a přání. Vyrazit si na nějakou tu řeku do zahraničí, třeba i mimo země Evropy. Sjet si „obtížný“ jez, zadovádat si na umělém kanále, zdolat divokou vodu, například WW IV apod. Vodácká touha je jakýmsi hybným činitelem pro zdokonalení se v činnosti. Úplnou náhodou jsem při přípravě minulého článku narazil na fotografie Čertových proudů, tzv. Čertáků, které ihned okouzly mou vodáckou duši. V mé hlavě se zrodil nový cíl, sjet Čertáky a zůstat na živu:-) A jak moc těžké Čertáky jsou? Kde se nacházejí? Nejen na tyto otázky se pokusím odpovědět.

Čertovy proudy jsou balvanitým řečištěm Vltavy mezi Loučovicemi a Vyšším Brodem. Toto divoké a pro vodáky romantické území vzniklo rozpukáním a erozí částí mohutné Čertovy stěny, která se tyčí nad řekou. Řečiště je zaplněno mohutnými balvany s charakteristickými erozními projevy jako vymleté „obří hrnce“ v balvanech. Dnes zde mnoho vody neprotéká, protože většina je jí vedena podzemním kanálem z Lipenské vodní nádrže k vyrovnávací nádrži Lipno II. Více vody tudy proudí pouze při jejím vypouštění z přehrady, nebo při vodáckých závodech.

Kdysi dávno, kolem roku 1759 (to ještě neexistovalo Lipno) napadlo Schwarzenberky využít řeku k přepravě dřeva do Českého Krumlova. Josef Holub, vedoucí prodeje dřeva, byl pověřen, aby vypracoval nový návrh na splavnění Čertových proudů. Navrhl rozstřílení dalších balvanů a zřízení jezů, které by umožnily plavbu dříví nejen v polenech, ale i v celých vorech. K odstraňování balvanů došlo v roce 1759, kdy byla část řečiště v délce 400 metrů úplně vyklizena pro plavbu. Dnes je to úsek mezi oběma loučovickými mosty – odstranění je samozřejmě zjevné i dodnes. Celý tento proces byl však velmi nákladný, proto se již dále nerealizoval. Uvažovalo se o vybudování umělého kanálu až do Vyššího Brodu, umělý kanál by doslova kopíroval dnešní silnici z Loučovic do Vyššího Brodu (viz červené zvýraznění na mapě). Od všelijakých nápadů se nakonec upustilo a začala se řešit otázka využití proudů k energetickým a jiným účelům.

Využití vodní síly na prudkém spádu Čertových proudů se Vltava dočkala po roce 1760, kdy v místě dnešní „horní papírny“ ve Svatém Prokopu byl mnichy zřízen vodní hamr, v němž se kovaly lopaty a další kovářské výrobky. Druhý hamr v Čertových proudech stával v místě dnešní „dolní papírny“ a patřil také vyšebrodskému klášteru. Součástí tohoto hamru býval po roce 1828 také mlýn. Na počátku dvacátého století zde vznikla celá soustava vodních turbin, které využívaly vodního spádu Čertových proudů. Největší z nich byla elektrárna Čertova stěna. Celá energetická soustava vodních turbin byla plně využívána až do dokončení stavby přehrady Lipno.

Papírna v Loučovicích stojí dodnes, nicméně pokud čtete noviny, jistě jste zaznamenali, že minulý týden továrna zkrachovala a propustila všechny zaměstnance. Že by po tolika letech sklátila papírnu ekonomická krize?

Dnes se Čertáky užívají zejména k sportovním účelům. Nutno podotknouti, že Čertovy kameny patřily k nejdivočejším vodám v Evropě, dokonce se zde konal světový šampionát ve vodním slalomu v roce 1967. Od té doby se stal vodní slalom olympijským sportem a vrcholné světové závody se přesunuly na umělé kanály. Přesto se však koryto Vltavy pod lipenskou hrází každoročně naplní vodou a vodáky,

kteří se na závod Čertovými proudy těší, neboť je to jedna z nejhezčích a zároveň nejnáročnějších přírodních tratí pro vodní slalom na světě.

Čertovy proudy začínají Loučovickým jezem, tzv. Oknem či Čertovým oknem (*obrázek vlevo*). Při pohledu na tuto vodní masu doslova tuhne krev v žilách. Pokud se méně zkušený vodák rozhodne Čertáky zdolat, musí počítat s tím, že po zdolání okna ho čekají mnohem náročnější úseky, kde je pro méně zkušené vodáky takřka vyloučena možnost přistát s lodí u břehu. Čertovy proudy řadí odborníci do kategorie WW IV nebo WW V, což je pro nezasvěcené nejtěžší stupeň divoké vody. Ohromná masa vody vzala životy skutečným vodáckým kapacitám.

Letos v srpnu jsem se jel s kamarádem na proudy podívat. Byly klidné, tiché, vody zde protékalo poskrovnu. Nevěřil jsem, že by se toto tiché a klidné místo mohlo proměnit v nejtěžší závodní trať v republice. Voda je zkrátka živel. Nevím proč, ale mám ohromnou touhu si sjet Čertáky alespoň na raftu, protože na kajak si opravdu netroufám ani s licenci instruktora vodní turistiky.

